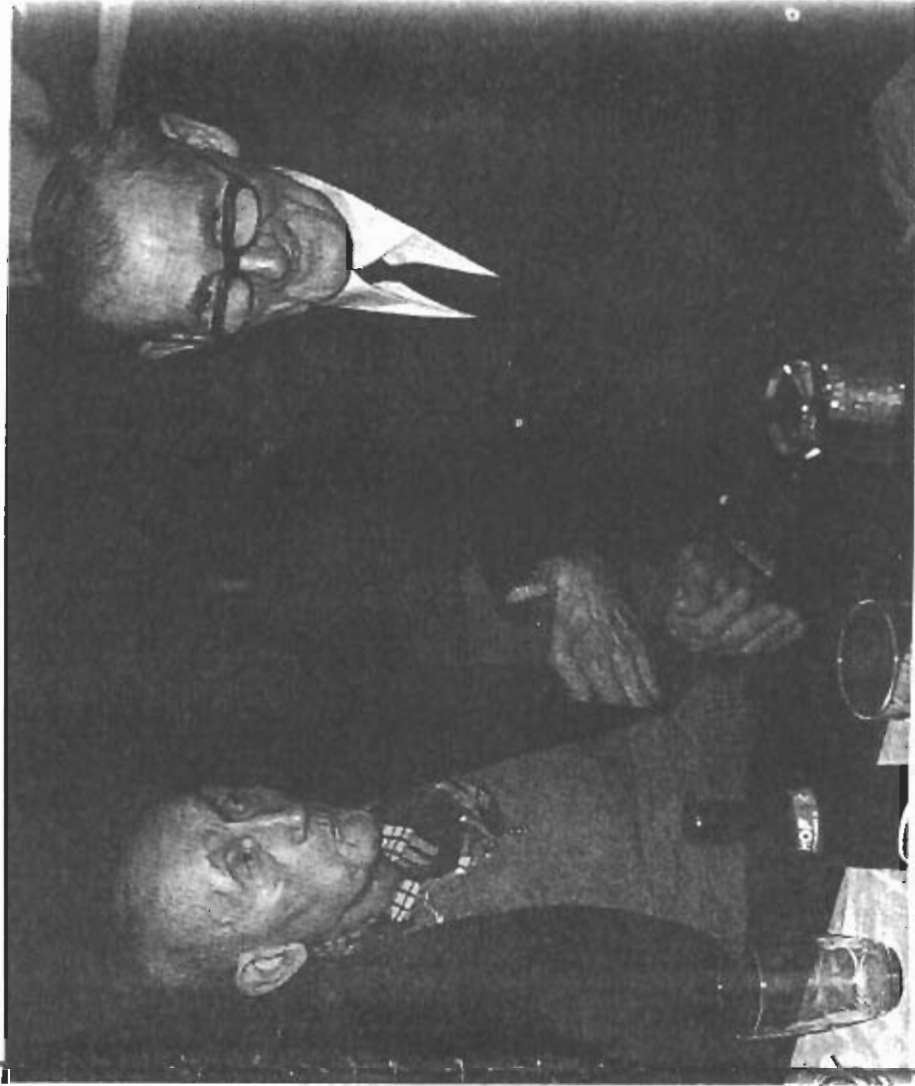

MUSIKALSK FOLKEKULTUR

2/84 TIDSSKRIFT FOR FOLKEKULTUREN OG DENS FOLK 3. ÅRG.

Rav i Gedebukken

Side 3

Odsherred-tradition 2

GEORG HANSEN Egebjerg

Rav i Gedebukken

GEORG HANSEN

Af Ole Jensen og Torben Hviiid

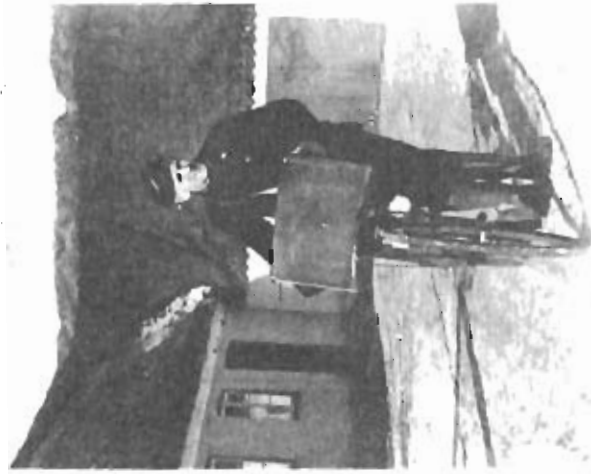
I forbindelse med indsamlingen af materialer til bogen »*Fløjtelårs, en spillemand fra Odsherred, 1873-1944*«, var der flere folk, der omtalte Georg Hansen fra Egebjerg. Han er, sammen med Valdemar Hansen fra Mårsø (se MF 4/82-83), en af de få nulevende musikere, der har spillet sammen med Fløjtelårs.

Først efter at bogen udkom, fik vi dog besøgt Georg Hansen, første gang i marts 1984. Georg havde da også meget at fortælle om musikken på egnen i ældre og nyere tid. Violinen har han 'officielt' tagt på hylden i 1967, men den var da ikke svær at få frem igen.

I forbindelse med Fløjtelårs-bogens udgivelse blev der i april 1984 arrangeret en aften med dans og musik i Vig Forsamlingshus. Her spillede Georg igen det meste af en aften, sammen med sin gamle makker, Valdemar Hansen. Det var en meget stor oplevelse.

Georg Hansen er født den 17. juni 1904 i Glostrup ved Egebjerg. Han kom ud at tjene bønder efter konfirmationen, og et par år efter kom han i skomagerlære hos en mester i Abildøre. Det stod på i to år og allerede som 17-årig startede han eget værksted derhjemme. Faderen, som var post, var død året før.

Georg blev gift i 1926, og konen Valborg flyttede da ind i huset i Glostrup. Sammen fik de to børn. Valborg døde i 1981.

Georg har haft mange bestillinger udover at være skomager og musiker. Han har ringet til begravelser, opkrævet for spareforeningen »Julens Glæde«, været sygekasseopkræver, pantefoged i 1 1/2-års tid og gået post i næsten 30 år (indtil 1971).

Nu er han folkepensionist, men har dog stadigvæk lidt at bestille i skomager-værkstedet i sit hjem på Glostrupvej.

Georg fortæller at hans mor var meget musikalsk. Han lærte tidligt de 10 børn at synge. Farbroderen, Niels Nielsen, spillede violin og tuba. Han var spillemand »af den gamle slags«, som Georg siger.

Som 4-årig begyndte Georg at spille harmonika. Senere fik han fat i en violin og som 9-årig startede han på violinundervisning hos lærer Laursen i Højbjerg (for 50 øre i timen). Laursen synes dog snart ikke at han kunne lære drengen mere, så han sendte ham videre til Niels

Arntoft i Nykøbing. Arntoft var en dygtig musiker, som den spillede på Frederik VII's Palmehave i Nykøbing. Han var næsten for dygtig til at undervise, fortæller Georg. Han krævede for meget af sine elever, men sluttede dog altid med at sige: »Tak for idag - det er gået godt«.

Georg startede allerede som 17-årig i Oluf Pedersens 6-mands orkester. Her spillede han obligatviolin og i den næste halve snes år havde dette orkester nok at bestille med at spille til underholdning og dans rundt omkring på egnen. Georg har derudover spillet med mange forskellige musikere, heriblandt Fløjteleurs, Valdemar Hansen og, i de senere år, organist Juhl fra Nykøbing.

Der har været masser af lejligheder, hvor der skulle være musik. Udover familiefester var der en del foreninger som jævnligt havde arrangementer i forsamlingshusene. Skytteforeninger, gymnastikforeninger, husmandsforeninger, teaterforeninger osv. Georg fortæller også om, at han i sine unge dage spillede til *sommer i by* og til *fastelavn*, der gerne varede i 3 nætter og 2 dage. I det hele taget har man førhen ikke været så sparsomme med festligheder, og der var altid råd til at betale et orkester.

Georg har også spillet noget til folkedans, men det var nu ikke det der interesserede ham mest. Gammeldags aften i Høve Skov taler han varmt om. Der var rav i gedebukken, siger han. I en periode på 3 år i 40'erne spillede han med et orkester fast i Pavillon Høve Skov, 3 gange om ugen, tirsdag, torsdag og søndag. Torsdag var gammeldags aften og her ledte Frøde Andersen fra Nr. Asminderup til gammeldans. Besætningen i orkesteret var: Georg Hansen (violin), Valdemar Hansen eller Harald Nielsen (klaver), Verner Nielsen (trommer, saxofon og klarinet) og om søndagen en extra mand, gerne Verner Jørgensen (trommer).

Georg har altid taget cyklen når han skulle ud at spille, og det blev jo tit nogle lange og drøje ture. Især når det var snestorm eller »rygevej«, som Georg siger. Særlig slemt var det engang han og Valdemar cyklede hjem fra Odden i rygevej. Valdemar var så forkommen, at Georg måtte putte ham i seng med en varmedunk. Helt hvid i ansigtet var han, og der gik nogen tid før kuløren vendte tilbage. »Han havde nær fået nok«, siger Georg.

Georg Hansen er fra en tid hvor der er sket store ændringer i musik og dansetraditionen. De gamle danse er i hans tid langsomt gået af brug ved almindelige gilder og baller.

Georg og hans jævnaldrende musikerkolleger, lærte at spille de nye melodier som kom til landet, tangover, foxtrøtter osv. Fløjteleurs, farbroderen, og andre spillemand »af den gamle slags« kunne ikke rigtig omstille sig til det. Brug af noter fik større betydning og melodierne var tit skrevet i, for dem, uvante toner. Spilleteknikken ændredes også i en mere klassisk inspireret retning, med brug af vibrato osv.

I Georgs ungdom har det gamle og det nye nok eksisteret side om side, men efterhånden er den gamle musik og dans blevet isoleret i folkedansforeningerne, som der stadigvæk er mange af i Odsherred. Georg har som musiker mest brugt det moderne repertoire, når han har spillet til gilde eller bal. Men det er ikke svært at høre, at den gamle spillemandsmusik har sat sit præg på musikken. Den originalitet og det særpreg som kendetegner den gode spillemand, lader sig ikke skjule.

Georg beklitter sig indimellem med at digte, så lad os slutte denne præsentation med et lille digt om musik:

*Musik har jeg elsket al min tid
lige fra jeg var barn og som ældre
der skal gøres en indsats med flid
man frydes når tonerne smolder
af instrumentet der fødes en verden
der ikke findes hos alle på jord
her er der sollys i hele vor færd
så glemmer vi sorgerne hvor vi bor.*

Georg Hansen

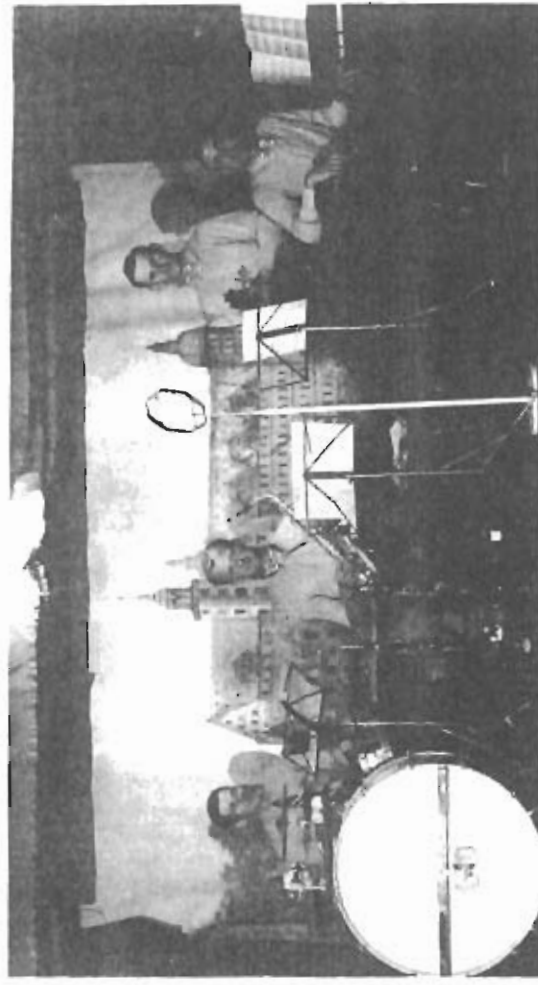

Foto side 3:
Torben Hviid.

★

Foto side 4:

Georg Hansen, som landpost først i halvtredserne. Fotografiet er, som øvrige uden angivelse, udlånt af Georg Hansen.

★

Foto side 5:

Høve Skov orkestret fra begyndelsen af fyrerne. Fra venstre Verner Jørgensen, der var med som fjerdemand om søndagen, Verner Nielsen, Georg Hansen og Valdemar Hansen. Foto udlånt af Georgs datter, Inge Jacobsen. København.

★

Foto på denne side:

Georg Hansen og Valdemar Hansen spiller underholdningsmusik »over bordet« ved en familiefest. Fra halvtredserne.

★

Uddrag af samtale den 1.3.81 i Glostrup ved Egebjerg mellem Georg Hansen, Torben Hviid og Ole Jensen. O.J. og T.H. Nykøbing sep. 81 MF 2 84.

DE UNGE OG DE GAMLE SPILLEMÆND

Ole Jensen

Den spillestil der altså med vibrato og sådan noget var det noget du lærte hos ham den første spillemand du gik hos?

Georg Hansen

Ja - det var det

Ole

Brugte Fløjtelaur's også det?

Georg

Nej - det gjorde han ikke

Fløjtelaur's han var altså en god musiker til ældre musik

men han havde det ligesom min farbror havde det de var ikke vant til de mange fortegn jo - G og F og C og D-dur og - ja eventuelt A-dur og E-dur se - det ku gå

men når så -

hvis de sku op og ha flere så var det jo altså de var ude og skide som han sagde - Martin Madsen ja - det var de ikke vant til

nej

det blev vi andre mere vant til vi blev jo vænnet til det

Ole

Men det er noget der er kommet med den moderne musik?

Georg

Ja - det er det

det var meget lettere tonerarter i den gamle der var mange af de numre vi spillede - også til

underholdning

de ku jo lige gå fra tre b'er til fire-fem krydser det er en slem overgang at ta - på en violin

Ole

Det vil sige - din spillestil

den er altså forskellig fra Fløjtelaur's det er en ny og en gammel måde?

Georg

Ja - det ku man godt sige

det var det jo faktisk

vi havde lært det på hver sin måde - ikke sandt og det var ligesom - det her moderne musik det ku de ikke rigtig indstille dem på

det ku vi 'unge knægte' som han sagde laurits

Ole Jensen og Georg Hansen, gennemgår den Gamle Sekstur.
Foto: Torben Hviid.

Sommeren 1963. posten
forlader Egebjerg præstegård.

DER VAR RAV I GEDEBUKKEN

Georg Hansen

Det så ellers flot ud når de dansede, her gamle valse
dem der rigtig ku dreje den lisså stille
det var pænt - det var det

Torben Hviid

Var det sådan nogle I spillede i Høve Skov?

Georg

Nej det var det ikke ligefrem

nej - det var lidt mere moderne den gang
men - det var til de gammeldags aftner
der spilled vi altid -

det var om torsdagen vi havde gammeldags aftner
der spilled vi altid sådan nogle melodier
mens de andre to aftner - det var kun moderne

Torben

Ku I godt finde på at spille en sextur sådan en aften?

Georg

Nej - så blev de jo tosset

hvis vi gjorde det

Torben

Det sku være foxtrots og engelsk vals -

Georg

Ja - og tango

nej - så blev de jo kulret hvis vi havde begyndt på
det gamle

Ole

Var det så de unge der kom de aftner?

Georg

Ja

Ole

Og så de gamle til de gammeldags aftner?

Georg

Det var de gamle

og der var rav i gedebukken - det ska jeg love for
til de gammeldags aftner der

de var sku sjove

det var godt

og folk de mored sig

man kan ikke more sig så godt med moderne dans
som man kan more sig ved at spille og danse det
gammeldags

det ka man ikke

Georg

Der var en hotelejer - Vilhelm Nielsen i Nykøbing
der spilled vi forresten sommetider oppe
han sagde:

»Ja - folk de ka sku i more sig nu om stunder
nej - i gamle dage da vi kom til bal
vi dansed og vi svedte og vi trådte i gulvet
og der var gang i den» sagde han så
»nu går de lissom det er en forbandet pligt
dengang - da var vi glade og mored os

DI DI DI PRIST

Georg Hansen

Vi spillede sammen med en der hed Peter Rasmussen
og det var nærmest for øvelse

jeg havde en fætter

og så var der en der hed Marinus Henriksen
og så mig

og ham der hed Peter Rasmussen han blæste cornet
og han var en udmærket cornetist

det hed jo cornet dengang

men han havde den fejl af han manglede et par
tænder her

og det var jo ikke så godt for en cornetist

og så forstår du vel

sa var der en aften vi var ude at spille

og vi ku sku t la vær at grine vi tre

Peter han sad jo og blæste

I Georg Hansens første-
tid som musiker har dan-
semusikken bestået af en
blanding af moderne og
gamle stykker.

Af gamle stykker nævner
han *seksstur* og *pierrevalse*
og selvfølgelig *reinelønder-*
polka, almindelig *polka*
og *vals*.

I sjældnere tilfælde, især
hvis der var folkedansere
med, spillede *lancier*,
kontrasejre og *grønne-*
havestykker.

Til gammeldags aftner
i Høve Skov var de nævnte
stykker en fast del af
programmet.

Georg Hansen som ung.

Georg Hansen har stor teknisk færdighed på sin violin, og brægger sig ubestøvet rundt i de forskellige tonearter.

Han varierer sit spil ustandseligt, skifter oktav og lægger erner selv lidt til melodien.

Før at illustrere lidt af denne variation, gives her på noder et uddrag af »Den gamle Sekstura«, som Georg spillede den 13. 1987.

di di di di di di præst
sagde den så en gang imellem
dididididi præst

så gav den sådan et spjæt

ja - vi ku næsten ikke ta det

så fik han sku lavet det sådan -

der var jo ikke ligeså meget med at gå til tandlægen

dengang

så fik han smittet en lille pind til som passede

så satte han den op

så tabte han ikke luften

der er jo for stort pres på

og så præst - sagde det jo

Torben Hvild

Men det var da en billig løsning

Georg

Ja

så brugte han den pind og satte op

så var det i orden

ja - er utroligt.

efter Georg Hansen 1987 Ole Jensen,
Thomas Bojesen MF 2 84.

Georg i sin sjæle.
Foto: Torben Hvild.

Georg Hansen til balle i
forsamlingshus den 30. 3.
1984.

Foto: Erik Hoffmann.

VIL MÅ IKKE BETRAGTE OS SOM GÆSTER

Georg Hansen

Jeg har spillet meget sammen med Martin ellers
det har jeg sørne
og der var ikke noget drikkeri - når vi var ude at
han sagde altid »ja - jeg ved du ka ikke li det«
»nej det ka jeg sgu heller ikke« sagde jeg
det ku jeg heller ikke

når vi var ude så ku vi da godt ta et par glas eller
sådan
men ikke sådan så vi var fulde
for det ku jeg ikke li

nej
når vi er ude og ska ha penge for at arbejde
så ka vi sku ikke -

vi må ikke betragte os som gæster
det må man ikke - når man er ude og ska spille
Torben Elvild

Det er et stykke arbejde mener du?

Georg

Man ska sådan altså - til måde
man ka ikke ligefrem sætte sig til bords og sige
»jammen nu øder og drikker vi jo som det passer os«
der var Harald Nielsen jo -
han var lidt slem til at betragte sig som gæst
når kan kom ud

Ja - han har snydt mig en gang
da skældte jeg ham ud
han kom og var pladderfuld
han havde været til et møde
og vi sku spille
der sku være teater heroppe (i Egebjerg forsamlingshus)
og hele salen den var fyldt
og han kom og han var jo så fuld så kan ku ikke
spille noget
så sagde jeg til ham »ta lige og gå med herind et
øjeblik«

der var lige et rum inde ved siden af
så sagde jeg til ham »sig mig engang - Harald
har jeg nogensinde mødt i den situation
uår vi har været ude at spille?«
»det har du aldrig gjort« sagde han
»hvorfor ka det så falde dig ind at komme sådan
for du er da nok klar over du ka ikke spille en skide«

jammen han havde været til møde
»ja det ka godt være« sagde jeg så
»du vidste du sku ud at spille«
men det rettede lidt på ham
at jeg fik talt med ham
men godt det blev det altså ikke
længere hen på aftenen da kom han sig jo altså

Men det var altså noget der ku gøre mig gal i skallen
det var hvis de kom og var fulde
det ku jeg ikke li
det har jeg aldrig gjort selv
aldrig

FASTELAVN OG SOMMER I BY

Georg Hansen

I gamle dag tog vi ud og spille i fastelavnen
da var vi gerne ude i Højby forsamlingshus
fastelavnslørdag

det varede gerne til klokken var tre
og så sku vi ud og køre rundt
- de kørte jo altid rundt om dagen i hestevogn
og der blæste vi jo
så sku vi jo selvfølgelig spille om aftenen

»Sommer i by« fest med
musikken i pyntet heste-
vogn. Foruden Georg
Hansen (med hat), der
spiller violin, ses Carlo
Nielsen, Holbæk, med
trækbasun og ukendt har-
monikaspiller.

Opstilling med folkedansere og spillemænd, sandsynligvis fra samme lejlighed som foregående billede. Georg Hansen og Carlo Nielsen ses i bageste række.

og det gik lissådan om mandagen da var vi osse ude om dagen

en gang væltede vi søren søsøme der var jo kommen en hel del sne det var jo i kane

og så kører han op over sådan en stor sten og væltede hele kassen med alle os

jeg for ud over en der hedder Grå - oppe fra Nykøbing

han gløede rigtigt nok noget af mig da jeg forsvandt

- jo vi blev hældt af der men der skete ikke noget

Ole Jensen

Var det sådan et optog?

Georg

Jaja det var med pyntede heste

men sommetider var hestene jo bange

for al det her spilleri

- vi var jo gerne fire til at spille -

bestene de var jo ikke lige glade for det allesammen jeg ka da huske engang jeg tænkte:

ja det ender jo med et knald det her

det var lige så de ... trippede

Ole

Skulle I så rundt på alle gårdene?

Georg

Ok ja det skulle vi

det var en gammel tradition

jo vi havde gerne de her tre nætter og to dage

hvor vi spillede ustandseligt

Ole

Hvornår er det stoppet tror du?

Georg

Ja det er sgu mange år siden

det er nok en tredive femogtredive år siden

i alt fald

- nu er det ikke mere her

men der er mange steder de kører rundt

for eksempel ude i Lumsås by

så vidt jeg ved også i Grevinge

-de kørte jo også sommer i by i gamle dage

Ole

Har du været med til det?

Georg

Ja ja det har jeg skam også været med til

det var jo sådan med pyntede heste

og pyntede vogne

det var flot

og så dansede de jo folkedans

jeg ka huske et sted et år vi var med

der var et par unge mennesker

der havde bryllup den dag

da holdt vi pænt

og blæste »Det er så yndigt at følges ad«

Torben

Var det også flere dage der var sommer i by?

Georg

Nej det var kun en dag

Ole

Blev der rejst majstang?

Georg

Ja det kan du tro der gjorde

- så vidt jeg husker

så dansede de på en plads derude

omkring majstangen.

Georg Hansen sammen med singamle medspiller, Valdemar Hansen i Vig forsamlingshus den 30. marts 1984.

Foto: Erik Hoffmann.

Georg Hansen

Det var en dag det var rigtigt godt rygevej
 så syntes jeg ikke jeg havde lyst til noget andet
 så gik jeg ind og så tænkte jeg:
 skal du sidde derude og fryse
 så ka du lave en lille melodi her
 og det prøvede jeg så
 - og - ja der ka siges både for og imod
 men den er brugelig i alt fald
 - og så havde jeg så også prøvet det
 det havde jeg aldrig prøvet før
 at lave et eller andet
 udover noget jeg har lavet som jeg kunne udenad
 men melodien der
 den har en lille smule særpræg ka man godt sige

Ole

Hvordan fik du ideen til den?

Georg

Ja - det kom lige af sig selv
 jeg har så tit været med til at lave noget
 men nogen sange og sådan noget
 det kommer også lige
 man behøver ikke lede efter det

Torben

Sad du med violinen også og spillede?

Georg

Nej det gjorde jeg ikke
 jeg har ikke violinen med
 når det drejer sig om sådan noget
 jeg kan nok se hvor de skal stå.

Georg og Valdemar i Vig.
 Foto: Erik Hoffmann.

